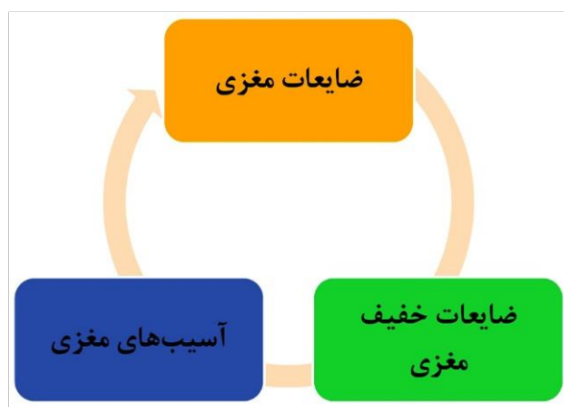

نمونه رایگان قبل از خرید

بخشی از خلاصه و نکات مهم اختلالات یادگیری نادری و سیف نراقی

نکته مهم: از سال ۱۹۵۰ به بعد توجه مربیان، روانشناسان و پزشکان به گروه خاصی از کودکان و آموزش آنان معطوف گشت، که از نظر جسمی و مغزی هیچ‌گونه عارضه‌ی مشخصی نیستند، ولی دچار نارسایی‌های ویژه‌ی یادگیری و گاهی اوقات ناهنجاری‌های رفتاری می‌باشند.

نکته مهم: نارسایی‌های این کودکان با واژه‌های مختلف در کتاب‌های روانشناسی و علوم تربیتی نام‌گذاری شده‌اند متداول‌ترین این واژه‌ها عبارتند از:

نکته مهم: این اصطلاحات که در آن‌ها ریشه‌ی اصلی نارسایی‌های یادگیری، عوامل بدنی شمرده شده است با اعتراضات و انتقادات زیادی مواجه شده است. متخصصان آموزشی با بسیاری از کودکان روبرو می‌شوند که دچار اختلالات یادگیری هستند ولی علم پزشکی هیچ‌گونه علامتی از ناهنجاری‌های عصبی یا ضایعات مغزی در آن‌ها نمی‌یابد. در حالی که کودکان دیگری هستند که دچار ضایعات مشخص شده مغزی‌اند. ولی هیچ‌گونه اشکالی در یادگیری ندارند.

نکته مهم: اکنون لقب نارسایی‌ها ویژه‌ی یادگیری را برای اینگونه کودکان که با وجود هوش بهنجار در یک یا چند زمینه مانند خواندن، نوشتن، سخن گفتن، فهم ریاضی و... دچار ناتوانی یا اشکالات یادگیری هستند بکار می‌برند. چون این کودکان دچار ضایعه‌ی مشخص شده‌ی مغزی یا عصبی نیستند.

نکته مهم: مهم‌ترین نظریه‌های اختلالات یادگیری عبارت است از:

نمونه رایگان قبل از خرید

۱- نظریه غلبه‌ی طرفی مغز

نکته مهم: نظریه غلبه‌ی طرفی مغز: مغز انسان از دو نیمکره‌ی راست و چپ تشکیل شده است که این دو نیمکره توسط جسم پینه‌ای بهم وصل شده‌اند، وجود این جسم پینه‌ای سبب می‌شود که دو نیمکره از فعالیت‌های یکدیگر آگاه باشد.

نکته مهم: بعضی از کارها مثل دیدن و شنیدن توسط هر دو قسمت مغز کنترل می‌شود در حالی که در برخی دیگر از مهارت‌ها روال بدین گونه نیست و معمولاً مهارت‌ها توسط یک نیمکره‌ی مغز کنترل می‌شود.

نکته مهم: بیشتر افراد در اکثر جوامع دنیا با دست راست می‌نویسند و نیمکره‌ی چپ آنان در تکلم و یادگیری کلامی غلبه دارد.

نکته مهم: در حدود ۹۳٪ جمعیت بزرگسالان راست دست‌اند و تقریباً در ۹۶٪ از آن‌ها نیمکره‌ی چپ دارای غلبه‌ی طرفی برای تکلم و مهارت‌های کلامی است.

نکته مهم: نیمکره‌ی راست بیشتر در کنترل ساخت و ایجاد تشخیص‌های پیچیده‌ی دیداری و فرایندهای غیرکلامی و آگاهی‌های ادراکی نظیر موسیقی و رمزهای ریاضی نقش دارد در حالی که نیمکره‌ی چپ برای مهارت‌های کلامی است.

نکته مهم: اورتون بر این عقیده بود که یک طرف از مغز باید برطرف دیگر غلبه کند و فرض او بر این بود که نارسایی‌ها در تکلم، نوشتن، خواندن و... در اثر عدم غلبه طرفی مغز ایجاد می‌شود.

نکته مهم: بررسی فعالیت‌های مخصوص دست، پا، بازو و چشم یک قسمت از کارهای کلینیکی را تشکیل می‌داد متخصصین می‌کوشیدند از طریق بررسی فعالیت‌های این اعضا، ضایعات مغزی یا عدم رشد طبیعی اعصاب را مشخص سازند بر همین اساس در گذشته، خانواده‌ها بچه‌های چپ دستشان را وادار می‌کردند که دست راست خود را بکار ببرند؛ زیرا عقیده داشتند که برای یادگیری و رشد زبان «چپی» بودن مضر است.

نمونه رایگان قبل از خرید

نکته مهم: لئمبرگ (۱۹۶۷) نشان داد که آسیب به قسمت چپ مغز در کودکان زیر دوازده سال تأثیر بسیار زیادی بر توانایی کودک در کاربرد زبان نخواهد داشت زیرا که طرف راست مغز توانایی جبران این ضایعه را دارد و به جای نگرانی از اینکه کودک از دست راست یا چپش استفاده می‌کند بایستی بیشتر به مداومت در کاربرد یک دست از دست دیگر توجه داشته باشیم.

تحقیقات (گزانیکا و دیگران، ۱۹۶۵) نشان داده است که نیمکره چپ مغز فرایندهای زبان و یادگیری سری و تفکر انتزاعی را کنترل می‌کند؛ در حالی که نیمکره راست مغز بیشتر جنبه کلی دارد و نشانه‌ها و علامت‌هایی را که از طریق بینایی به ما می‌رسند تعبیر و تفسیر می‌کند.

نکته مهم: گایر و فریدمن (۱۹۷۵) براساس کارهای گزانیکا و دیگران تحقیقی در مورد چهل و یک پسر که دارای نارسایی‌های ویژه یادگیری و چهل و یک پسر که از نظر یادگیری معمولی بودند انجام داده‌اند. نتیجه این تحقیق نشان می‌دهد کودکانی که دچار نارسایی‌های ویژه یادگیری هستند ممکن است دو نیمکره مغزشان با درجات مختلف رشد کند؛ و سبب شود که کودک نیمکره راست مغز خود را به عنوان مغز اصلی برای حل مسائل بکار ببرد؛ در حالی که این محققین معتقدند که نیمکره راست برای یادگیری مهارت‌های کلامی مناسب نیست.

نکته مهم: لئمبرگ نشان داده است که یادگیری مهارت‌های کلامی در صورتی که ضایعه مغزی قبل از دوازده سالگی اتفاق بیفتد می‌تواند از نیمکره چپ به راست منتقل شود. این محققین پیشنهاد می‌کنند شخصی نیمکره راست مغزش غلبه دارد نمی‌تواند با اکثریت افرادی که نیمکره چپشان غلبه دارد رابطه کلامی مناسبی برقرار سازد. یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که ممکن است کودکانی که دچار نارسایی‌های ویژه یادگیری هستند دچار غلبه طرفی راست باشند.

نکته مهم: افرادی چون ورنر، پیازه و برونر، نظریه غلبه طرفی را نادیده می‌انگارند و ادعا می‌کنند که رشد کلامی بعد از رشد غیرکلامی بوجود می‌آید؛ به عبارت دیگر رشد غیرکلامی زیربنای رشد کلامی است. این دانشمندان معتقدند که اگر به دلایلی که فعلاً برای ما شناخته نیست ارتباط و توازن رشد عادی کلامی و غیرکلامی بشکلی بهم ریزد یا قطع شود احتمال دارد که آن سیستمی که بهتر رشد کرده است برای حل مسائل بکار گرفته شود یکی از دلایلی که این نظریه را تأیید می‌کند این است که این کودکان سعی دارند از توانایی‌های غیرکلامی خود برای انجام تکالیف مدرسه بهره گیرند.

۲- نظریه کوتاهی دامنه‌ی توجه

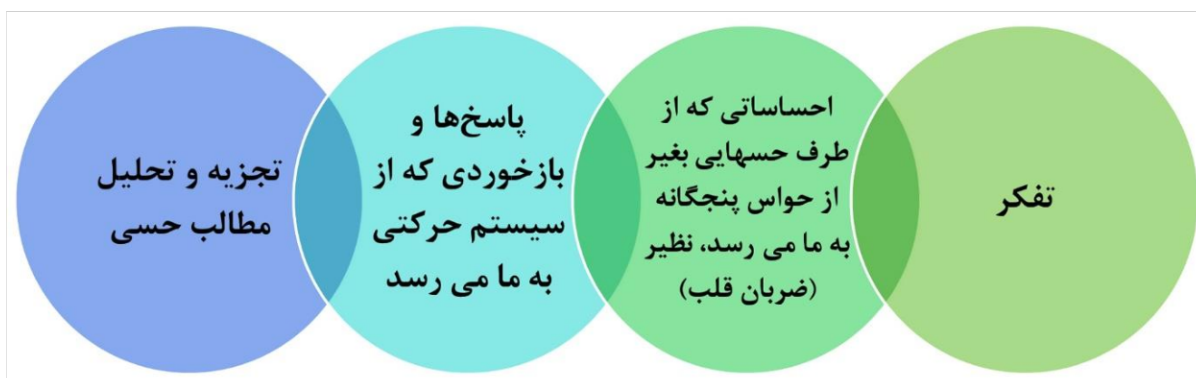
نمونه رایگان قبل از خرید

نکته مهم: طرفداران این نظریه معتقدند که کودکان با نارسایی‌های ویژه یادگیری دچار اشکال در تمرکز توجه و دقت‌اند. با توجه به اینکه نظریه براد بنت در مورد کوتاهی دامنه توجه جدید نیست؛ از سال ۱۹۵۰ به بعد تحقیقات بسیاری در این مورد انجام شده و سبب گشته است که متخصصان در رشته روانشناسی و آموزش و پرورش کودکان استثنایی این نظریه را جدی‌تر مورد بررسی قرار دهند.

نکته مهم: راس (۱۹۷۶) در کتاب جدیدش می‌نویسد: «به نظر می‌رسد که یک نقص ذهنی وجود دارد که بیشتر کودکانی که دچار نارسایی‌های ویژه یادگیری هستند با آن مواجه‌اند و آن عدم توانایی در تمرکز دقت و توجه بر مطلب مورد بحث است».

نکته مهم: راس چنین نتیجه می‌گیرد که کودکانی که دارای نارسایی‌های ویژه یادگیری هستند، فرایند رشد آن‌ها در کسب دقت و توجه طبیعی دچار تأخیر یا وقفه شده است.

نکته مهم: سنف کوشش کرده است نظریات براد بنت را در زمینه نارسایی‌های ویژه یادگیری بکار برد. «سنف»، الگویی قابل استفاده برای آموزش کودکان استثنایی پیشنهاد کرده است. او توجه را به یک پرده تلویزیون تشبیه می‌کند که چهار فعالیت با هم بر آن نشان داده می‌شود.

نکته مهم: سنف ابراز می‌دارد که این چهار نوع محرک همیشه وجود دارند و در کارند. اما بعضی از آن‌ها که روی پرده افتاده‌اند ضبط نمی‌شوند در حالی که برخی دیگر ضبط می‌گردند. این بدان معنی است که ما یک سری از محرک‌ها را انتخاب می‌کنیم و به آن‌ها معنی می‌بخشیم و سری دیگر را نادیده می‌گیریم این عقیده تقریباً مانند آن است که شیئی را بخواهیم از طریق ذره‌بین یا میکروسکوپ به دقت نگاه کنیم در این صورت توجه ما را بیشتر جزئیات آن شیء جلب می‌کند تا جایی که ممکن است کل شیء را از یاد ببریم.

نمونه رایگان قبل از خرید

نکته مهم: این نظریه با مشاهدات ما از کودکانی که دچار نارسایی‌های ویژه یادگیری هستند بخوبی سازگار است زیرا بعضی از این کودکان مقدار زیادی از وقت یا انرژی خود را صرف بصدای آوردن حروف مختلف در یک کلمه می‌کنند به گونه‌ای که وجود کلی خود کلمه را از یاد می‌برند.

نکته مهم: با اینکه راجع به این نظریه تحقیقات بسیاری شده است در اکثر آن‌ها کنترل متغیرهای مورد بررسی کافی نبوده است. مثلاً ما نمی‌دانیم که اشکال کودک اصولاً در عدم توانایی او در یادگیری بوده است یا عدم توانایی او در تمرکز دقت و توجه بر مطلب مورد بحث. به همین مناسبت تحقیقات کنترل شده بیشتری لازم است تا بتوان به این سؤال دقیق‌تر جواب داد.